

Krajkářka Věra Vlčková

Paní Věra Vlčková získala ocenění za celoživotní práci v oblasti krajkářství (paličkovaná a frivolitková krajka) na Chomutovsku. O techniku paličkované krajky se paní Vlčková začala zabývat po mateřské dovolené, kdy začala pracovat v nové laboratoři na teplárně v Chomutově. Díky směnnému provozu se mohla v této oblasti dále vzdělávat a to v Praze ve Školském ústavu umělecké výroby. Po určité době dostala paní Vlčková od Školského ústavu umělecké výroby nabídku učit paličkovat v Krušnohoří, kterou přijala. Tak vznikla první pobočka školského ústavu ve Vejprtech a následně v Chomutově. V těchto pobočkách učila Věra Vlčková kromě

paličkování techniku šité krajky a ruční výšivky. Po ukončení kurzů ve Vejprtech jezdila jako lektorka školského ústavu do Mostu, Ústí nad Labem, Klášterce nad Ohří a Karlových Varů. Chomutovská pobočka školského ústavu dlouhou dobu působila ve školní družině v ulici Na příkopech, pak byla přestěhována do bývalé školy na Husově náměstí. Do roku 1999 byly postupně všechny pobočky Školského ústavu umělecké výroby zrušeny nebo převedeny pod Domy dětí a mládeže.

Paličkovaná krajka

Technika klasické paličkované se vyvinula v 16. století, kdy se začala vyrábět v Itálii, v Nizozemí a ve Španělsku. Ruční paličkování se v našem regionu udrželo jako umělecké řemeslo do začátku 2. světové války. V poválečném období už se provozuje pouze jako zájmová činnost ve volném čase. V dnešní krajkářské praxi není druh výrobků nijak regionálně vymezen, amatérské krajkářky se věnují jak klasickým námětům (pokrývky, lemy k ubrusům, prostírkám apod.), tak kusovým krajkám plochým i prostorovým (šperky, vánoční ozdoby, prostorové květy).

Paličkování je ruční práce, při které se větší počet nití spojuje různými způsoby vzájemného překřížení a stáčení. Jeho účelem je zhotovení plošné průhledné textilie – krajky. Poduška, v Čechách se také nazývá herdule, peřinka či válec. U nás se od nejstarších dob po dnešek používají herdule válcovité. Herdule musí stát při práci pevně, nesmí se otáčet, kývat ani posunovat. Proto patří k podušce přiměřený podstavec. V našich zemích jsou známy dva typy paliček – bezpláštíkové a pláštíkové. V našem regionu a Německu se nejčastěji používaly paličky s pláštíkem.

K základním prvkům vazební techniky obvykle patří přetáčení (kroucení) - přehazování pravé nitě přes levou v jednom páru a prohazování (křížení) - výměna levé nitě přes pravou uprostřed mezi sousedními páry.

Frivolitková krajka

Frivolitkování je druh ručně vázané krajky, kdy vhodným provazováním příze, pomocí frivolitkového člunku, nebo frivolitkové jehly, vznikají uzlíky a pak, podle jejich počtu, v různých kombinacích, fascinující vzory, složené z koleček, obloučků, slziček, zkrášené pikotkami.

Tato krajka vznikla v orientu a postupně se dostala do celého světa. Byla velmi oblíbená pro svoji zdobnost a relativní jednoduchost. Nyní je to již skoro zapomenuté umění, které se opět pomalu rozvíjí díky několika časopisům a krajkářkám, které tuto techniku ještě ovládají. Tvoří se z ní nádherné dečky, lemování ubrusů, oblečení nebo aplikace a šperky. Výhodou je, že tato ruční práce zabere málo místa a dá se vzít skoro všude.

